

Hevur tú ein spurning ella onkran trupulleika, sum tú kundi ynskt tær at fingið viðgjordan í hesum teiginum.

Spyr Sosialin

Skriva til: Sosialurin, postsmoga 76, 3800 Argir. Merk brævbjálvan »Spyr Sosialin«.

Sálarfrøðingurinn:

Hví eri eg so?

Eg eri 19 ára gomul genta, sum ikki havi hug at fara við mannfolki.

Eg havi eina vinkonu, sum eg eri ógvuliga góð við, og tí eri eg bangin fyri at eg eri lesbisk.

Foreldur minir skilja ikki, at eg ikki havi fingið drong enn, men eg tori ikki at siga teimum, at eg ikki havi áhuga fyri at fáa fast samband við hitt kynið.

Eisini eri eg bangin fyri, at eg ein penan dag sigi við vinkonu mína, hvussu eg kenni tað. Hon veit einki um hetta, og hevur als ikki áhuga fyri mær, á sama hátt sum eg fyri henni.

Hví eri eg so, og kann onkur siga mær, hví fólk fáa áhuga fyri sínum egna kyni?

Bangin

Bræv títt er eitt domi um, hvussu ymisk menniskju eru og enn eitt domi um tað trýst, sum tað sokallaða normála umhvørvið (foreldur, javnlíkar og

onnur) við sínum vónum leggja á hina einstøku menniskjuna um at halda, dáma og sýna sama atburð, sum restin av fjöldini.

Nei, ikki nýtist tú at vera homoseksuell, fyri tí um tú 19 ára gomul enn ikki hevur hug at fara við mannfolki. Hóast ungdomurin nú á døgum er tígla á fótum í so máta, munnu tað vera fleiri enn tú og eldri við, sum enn ikki hava kent á sær reiðiligan hug til hitt kynið.

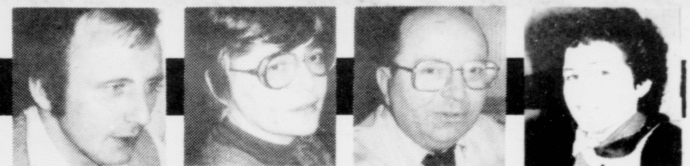
Og hatta við í meðan at halda seg afturat góðum vinfólki av sama kyni er als einki forgjort í og pára vanligt og tessvegna normalt serstakliga í teimum yngnu pubertetsárunum. Felagsskapur og samskipti er hentur studul, tá ein illa megnar at standa einsamallur við uppváðunum.

Men er tað so, at tú varandi kemur at kenna teg kynsliga drignan bert at sama kyni, er møguleiki

fyri at tú ert homoseksuell ella lesbisk, sum tað eisini verður nevnt hjá konufólki.

Nú er homoseksuellitetur sum heiti heldur ógreitt, og mær dámar illa at fyrbrigðið verður uppfatað sum eitt antin/ella. Veruleikin er óivað meiri eitt bæði/og, at vit úr vøggju í grov fyrst og fremst eru **seksuell**. Nógva tey flestu menna ein kynsleiklut samsvarandi teirra kyn, meðan nokur — og kortini ikki so fá — í sinn og skinn gerast homoseksuell og/ella bi-seksuell.

Skal ein líta á Kinsey-rapportina, so skuldu upp ímóti 40 pst. av mannkyninum í Ameríku í aldrinum 16–65 ár hava verið fyri atburði, sum í viðastu merking er at tulka sum homoseksuell atferð, meðan verulig homoseksuell verulig metta at avmarka seg til uml. 4 pst. Hesi seinastu eru slík, sum yvirhovur ikki tykjast at kunna virka kynsligt

Eyðun Joensen, sál-arfrøðingur

Marjun Sigurdsdóttir, sosialráðgevi

Marner Lækni

Simonsen, Fríða Patursson, log-frøðingur

saman við hinum kyninum, bert sínum egna. Hvat kvennkyninum viðvíkur verður í veruleikanum roknað við umleið somu tølum, hóast fyrbrigðið úteftir tykist sjáldsamari vegna tess, at fólk flest siggja frísintari upp á samveruna kvinnu og kvinnu í millum.

Orsokirnar til homoseksualitet veit fáur at greiða til fulnar. Talan kann vera um víðfódd líkamlig víðurskipti (hormonir o.t.l.), uppvokstrarvíðurskipti, uppaling, umhvøvi, tíðarbil og mentan, men ílt er at meta um hvat og hvussu mikið av hvørjum og í hvørji sinamillum styrki. Fyri summi nýtist homoseksualitetur bert at vera ein uppliving, vani ella óvni — um ein vil, sum ein kann sleppa av við úttan at kenna sær mein og sakn av tí, meðan tað hjá øðrum tykist so inngrogið í persónleikanum, at tey alt lívið vísa seg ikki at kunna virka ódrísi enn sum homoseksuell.

Hóast tað í summum fornum helst er so, at homoseksuell sjálvi ikki kunnu gera við, at tey eru ódrísi enn fjöldin, og ein fegin vil vera frísintur, skilja tey og víðra tey javnbjóðis øðrum, so slepst ikki undan at játta fyri, at homoseksuellitetur sum heild verður illa tóldur av fjöldini í okkara samfelagi. Eru metingarnar hjá einum av fremstu talsmonnum teirra homoseksuellu í Danmark (Martin Elmer) eftirfarandi, so fylgir sjálmurð ikki so sjaldan í kjalarvørrinum á homoseksualiteti.

Nú var ætlanin ikki at ræða teg, heldur tað óvugta. Tú eigur fyrbils at taka tað pára røligt, samstundis sum tú framhaldið hevur høvi til at vita um egnar kenslur. Skuldi tað við tíðini víst seg, at tú veruliga ert lesbisk, ber til at finna saman við góðum fólk við sama áhuga og tann vegin fáa nóg í lívinum — eisini á tí kynsliga okinum.

Tú óttast fyri, at vinkonan skal uppdraga, hvussu vorðið er við kenslunum tinnu yvirfyri henni. Hon verður neyvan knappliga sjökkerað, tí helst er tað í homoseksuellum sambandi á sama hátt sum í øðrum erotiskum sambandi so, at partarnir langt áðrenn áfast verður kenslugluga vita, hvussu áfast er sinamill-

um. Tað er sagt og skrivað ómetaliga nógv um homoseksualitet, bæði líkt og ólíkt, men eina fakliga skynsama frágreiðing finnur tú í bókaverkinum hjá Hertoft, Hoffmeyer og Lykkebo: Pædagogisk sexologi, bind 1 og 2, og hetta vil eg mæla tær at lesa, um tú ikki ert nóg við svarið.

19 stendur, at landsstýrið kann, har serligar umstøður gera seg galdandi, geva einum tilflytara loyvi til at verða skattaður sum fastbúgvandi, t.v.s. skattaður av veruligu inntøkuni og ikki, sum annars er vanligt, fyri tilflytarar, eftir roknaðari inntøku.

Tað er sostatt ein heimild, sum landsstýrið einsamt hevur til at játta, men avgerð landsstýrisins kann ikki kærast.

Ey Jo

Sosialráðgevarin:

Skatting av tilflytarum?

Eg eri í ár fluttur til Føroya eftir at hava lisið í Danmark í sjei ár. Eg flutti beinleiðis eftir lokna útbúgving og fekk starv í Føroyum. Tá eg kom heim, sókti eg beinanvegin Føroya Landsstýri um at verða skattaður sum fastbúgvandi og upplýsti um lestrarløn o.a.

Eg fekk svar nú ein dagin, sum segði, at vegna broyttar reglur á hesum øki kundi umsókn mín ikki gangast á móti.

Einki orð stóð í brævinum nær, ella hvussu broytingin var, heldur ikki stóð nakað um hvussu kæruføgleikar vóru.

Hetta kom mær illa við, tí skuldin er stór. Beiskligt kennist tað eisini, at missa fyrirminur, sum aðrir starvsfelagaðar mínir hava havt í árávis, og sum lesandi í Føroyum stóðugt njóta.

Eg vil tí vita:

1. Hvat er grundarlagið fyri tí skattafrælsi, sum lesandi hava havt fyrsta árið (lóg, kunngerðir ella annað tilíkt)?

2. Er nokur broyting hend (sum brævið vil vera við) og um ja: nær?

Kunnu tygum upplýsa hvar tær eru prentaðar ella hvar eg kann finna tær?

3. Um Landsstýrið tekur støðu í hvørjum einstøkum føri. Hvat liggur so til grund fyri tí einstøku stóðutakanini. Hvørjar treytir skulu uppfyllast?

4. Er loyvt Landsstýrinum at gera mun á einstøkum borgarum?

5. Hvar ella hvussu kærir ein slíka avgerð?

Vónsvikin

I nógaldandi skattalóg §

§19 í skattalógini er framvegis galdandi, men síðani 1/2-1983, hevur ikki verið hugt so nógv eftir hvørjum umstøðum fólk koma frá, t.d. um tey flyta heim beint eftir lokna útbúgving ella eftir at verða vórðin einsamallur upphaldari, men meira dentur verður lagdur á, um tilflytarin er komin í arbeiði. — Er hann tað, verður hann ikki roknaður fyri at hava serliga vándagar umstøður, sjálfur um lestraraskuldin er stór.

Tilflytarar hava í nógv ár verið skattaðir bæði við samtíðarskatt eftir roknaðari inntøku, tað árið teir fluttu heim og so árið eftir einaferð afturat av somu inntøku. Undantøk hava verið givin lesandi og nokrum fáum øðrum, men hesi undantøk hava, sum nevnt, ikki verið givin síðani 1/2-1983, t.v.s. at í praksis er samtíðarskattaskipanin galdandi fyri **allar** tilflytarar, og tað verður hon eisini fyri tilflytarar framvið.

Sjálvt samtíðarskattalógin var lýst í Dimmalætting var fyri knappum mánaða síðani. Hon avloysir ein stóran part av nógaldandi skattareglum, id annars eru savnaðar í bók sum kallast »Skattalógina«. Hon fæst til keyps í bókhandlum og til láns á bókasønum.

Marjun

Brúðleyp

1. oktober giftust í Christianskirkjuni Súsanna Frederiksberg, krabbudargenta, og Oluf Simonsen, snikkari, bæði úr Klaksvík.

2. oktober giftust Tekla Silemons og Finnbjørn Olsen, Øravík. Addr.: Agto, 3950 Egedesminde, Grønland.

30. september giftust í Klaksvík Marita Thomsen, Klaksvík, og Hanus Højgaard, Húsar.